

SAVETOVANJE O AUTOMATIZACIJI U GEODEZIJI

Vrnjačka Banja, 23—24. XI 1972.

Savetovanje o automatizaciji u geodeziji održano je 23. i 24. novembra 1972. god. u Vrnjačkoj Banji, pod pokroviteljstvom druga Ive Jerkića, člana SIV, a u organizaciji SGIG Jugoslavije i neposredno SGIG Srbije.

Potreba za ovim savetovanjem osećala se snažno, osobito u novije vreme kada je proces automatizacije počeo sve intenzivnije da prodire u sve grane geodezije. O tome svedoči i veliko interesovanje koje je savetovanje pobudilo odnosno njegova veoma dobra posećenost. Broj prisutnih učesnika kretao se cca 500 predstavnika iz skoro svih geodetskih organizacija, fakulteta, instituta i drugih srodnih ustanova, te upravnih i društvenih organa iz cele Jugoslavije. Na žalost, ovom prilikom, nismo u stanju da navedemo detaljnije podatke o broju učesnika prema republikama i pokrajinama, kao i o preduzećima i ustanovama u kojima rade i sl.

Savetovanju su, također, prisustvovali gosti i delegati iz socijalističkih zemalja ukupno njih 22 i to: Bugarska (8), Mađarska (4), NDR (1), Poljska (6) i SSSR (3).

Neosporno je da je ovako dobroj posećenosti doprinela okolnost što je savetovanje održano u sklopu proslave jubilarne godišnjice SGIG Jugoslavije i njegove III redovne godišnjice skupštine. No, u isto vreme, treba istaći i veoma plodnu radnu atmosferu savetovanja i vrlo intenzivno interesovanje koje su za svo vreme trajanja savetovanja pokazali učesnici za probleme koji su tretirani u referatima i diskusijama.

U toku savetovanja više stranih i domaćih preduzeća i predstavninstava, priredili su veoma bogatu i atraktivnu izložbu raznovrsnog geodetskog instrumentarija sa rešenjima koja baziraju na automatizaciji mernih postupaka, te opreme i uređaja za automatsku obradu merenih podataka i računanje definitivnih rezultata.

TOK SAVETOVANJA I REFERATI. — Tok savetovanja odvijao se po programu uobičajenom za ovakve prilike: svečano otvaranje sa izborom radnih tela i pozdravima, te radni deo savetovanja sa izlaganjima referata, diskusijom i zaključcima.

Radom savetovanja rukovodilo je radno predsedništvo sastavljeno od članova redakcijskog odbora u sastavu: BANOVEC TOMAŽ, dipl. inž., predsednik odbora, (SGIG Slovenije); BRUKNER MIRKO, dipl. inž., (SGIG Hrvatske); PAŠALIĆ SMAIL, doc. mr. inž., (SGIG BiH); JOVANOVIC VELIBOR, dr inž (SGIG Srbije) i ŠIVIĆ PETER, dipl. inž. (SGIG Slovenije). Isto radno telo predstavljalo je i komisiju za predlog zaključaka sa savetovanja.

Radnom delu savetovanja predvodila je uvodna reč predsednika SGIG Jugoslavije, Dr ABDULAHU MUMINAGIĆA, te pozdravna reč u ime pokrovitelja savetovanja, koju je u njegovom odsustvu podneo direktor SGU drug BLAGOJEVIĆ VASILIJE. Zatim su usledili pozdravi predstavnika mesnih društveno-političkih organizacija i prisutnih stranih delegacija i gostiju.

Na plenarnim sednicama referati su iznošeni u kratkim izvodima da bi se inicirala diskusija i razmena mišljenja o tretiranim problemima. Podneto je ukupno 25 referata, koji su svi, sem dva naknadno prispela referata, štampani i objedinjeni u okviru prigodne publikacije sa savetovanja.

Vođeno je računa da se izlaganje referata grupiše u nekoliko karakterističnih celina, prema srodnosti i komplementarnosti materije koju tretiraju, tj. imajući u vidu odgovarajuće geodetske oblasti i delatnosti koju obrađuju. Tako je izlaganje referata teklo sledećim redosledom:

- A — Geodezija i automatizacija (futuristički pristup);
- B — Razvoj računske tehnike sa osvrtom na naše potrebe i mogućnosti;
- C — Veliki i mali računari;
- D — Automatizacija u katatsru zemljišta;
- E — Automatizacija na području klasične instrumentalne tehnike;
- F — Automatizacija u fotogrametriji;
- G — Automatizacija u kartografiji i reprodukciji.

Reratima i diskusijom zahvaćen je niz stručnih, tehničkih, organizacijskih, kadrovskih i drugih problema, vezanih za uvođenje sredstava i postupaka automatizacije u pojedine geodetske radne operacije. S tim u vezi i da bi se postigla što potpunija informiranost čitalaca biće dati skraćeni prikazi svih održanih referata imajući u vidu izvršeno grupisanje, odnosno redosled njihovog izlaganja na savetovanju.

Treba napomenuti da su ove prikaze u najvećem broju sastavili sami autori pojedinih referata, što može biti značajno, ako se ima u vidu, da redakcijski odbor zbog kašnjenja većine referata, nije mogao u potpunosti ispuniti zamišljeni zadatak.

ZAKLJUČCI SAVETOVANJA

Na osnovu podnetih referata i diskusije na savetovanju, doneti su sledeći zaključci:

- 1 — U savremenim uslovima brzog ritma razvoja nauke i tehničkog stvaralaštva neophodno je zajednički i organizovano preduzeti odgovarajuće mere i akcije sa ciljem što šireg uvođenja automatizacije u sve oblasti geodetske delatnosti, jer bi u protivnom geodetska struka brzo zaostala za drugim tehničkim delatnostima i ne bi bila u stanju da odgovori svojim zadacima. Značajni rezultati koji su kod nas već postignuti na uvođenju automatizacije u pojedine oblasti, potvrđuju nove i velike mogućnosti u dobijanju, prikupljanju, obradi, čuvanju i korišćenju podataka kojima naša struka snabdeva nauku, organe planiranja i privredu.

- 2 — Da bi se postigli što potpuniji stručni, ekonomski i drugi efekti automatizacije u geodetskoj struci, potrebna je racionalno organizovana razmena iskustava i stručne informatike iz ove oblasti. U tu svrhu, pri SGIGJ formira se posebna inicijativna grupa sa zadatkom:
- da na osnovu izloženih referata i diskusija sačini predloge za organizaciju i tehniku prikupljanja informacija o automatizaciji geodezije na jugoslovenskom planu;
  - da načini i Predsedništvu SGIGJ predloži organizacionu šemu i program transfera tehnologije iskustava iz oblasti automatizacije u geodeziji.
- 3 — Sve geodetske radne organizacije, zainteresovane institucije, referenti, diskutanti kao i ostali učesnici Savetovanja trebalo bi što hitnije, najkasnije do polovine 1973. god. da Savezu GIG Jugoslavije dostave pismeno svoje stavove i predloge o prednjem, kao i da pokrenu druga pitanja u vezi sa automatizacijom za koja smatraju da bi se mogao angažovati Savez.
- 4 — S obzirom da automatizacija dovodi do znatnih promena u organizaciji rada i zahteva odgovarajući školovane kadrove, neophodno je da se kroz čitav sistem geodetskog obrazovanja tj. kroz nastavne planove i programe, obavezno uvedu:
- metode automatske obrade podataka (programiranje);
  - metode opšte automatizacije u geodeziji.
- 5 — Smatra se neophodnim saradnja i aktivno učestvovanje geodetskih radnih organizacija i institucija, geodetskih uprava, fakulteta i drugih na realizaciji makro-projekta naučno-istraživačkog rada na području geodezije u Jugoslaviji, a posebno u pogledu tema koje se odnose na probleme automatizacije.
- 6 — Sva specijalizovana stručna savetovanja koja se u narednom periodu planiraju morala bi u svom programu da predvide teme sa područja automatizacije u dotičnoj grani geodezije. Tu prvenstveno obuhvatiti stanje, potrebe i mogućnosti kao i plan i program automatizacije u oblasti iz koje se savetovanje održava.
- 7 — Proporučuje se Udruženju za poslovno tehničku saradnju geodetskih radnih organizacija, organima uprave i svim radnim organizacijama da se angažuju na donošenju sopstvenih i zajedničkih programa za uvođenje postupaka i sredstava automatizacije u onim oblastima geodetske struke koje su predmet njihove delatnosti.

SADRŽAJI REFERATA

Dr M. Grašić, dipl. inž., VGJ

Dr V. Jovanović, dipl. inž., VGJ

AUTOMATIZACIJA U GEODEZIJI

Uvođenje postupaka i sredstava automatizacije u pojedine faze i kompleksne radne procese postaje i u Geodeziji jedan od osnovnih preduslova za dalji napredak. Autoreduktioni tahimetri i fotogrametrijski metod označavaju prve početke automatizacije. Dalji razvoj vezan je, pre svega, za primenu elektronike. Najveću revoluciju u tom pogledu učinili su elektronski računari, koji su zajedno sa korišćenjem podataka opažanja veštačkih zemljinih satelita doveli, u zadnje vreme, do poznatih epohalnih dostignuća Geodezije. U pogledu kadrova, automatizacija predstavlja, u suštini, oslobođenje kreativnih snaga i sposobnosti te njihovo usmeravanje na rešavanje kvalitetnijih i kvantitetnijih zadataka.

Automatizacija u premeru dolazi posebno do izražaja konstruisanjem elektronskih daljinomera raznih vrsti koji se već široko koriste. Navedene su osnovne karakteristike istih. Također je dat prikaz nivela sa automatskim horizontiranjem, zatim primena laserskih zraka, žiroteodolita, automatskih balističkih kamera, raznih savremenih geofizičkih anstrumenata itd.

Problemi automatizacije geodetskih računanja danas su uglavnom savladani. Ovo omogućuju veliki elektronski računari, kojih ima dovoljan broj već i u našoj zemlji, kao i stoni elektronski računari kaapcita i mogućnosti. Ručni elektronski računari posebno su pogodni za terenske uslove.

Proces dalje automatizacije u fotogrametriji, usmeren je pored usavršavanja snimanja na ortofotointerpretaciju i uporedno sa tim na digitalizaciju stereomodela i informacija sa snimaka uopšte.

Automatizacija u kartografiji odvija se u pravcu uvođenja automatskog kartiranja podataka i informacija pretvoreni u numerički vid, sakupljenih i sistematizovanih u bankama podataka, uz njihovo predhodno automatsko odabiranje i generalisanje za određenu namenu. Digitalizacija podataka već je prilično raširena, banke podataka pogodne su za vodenje raznih evidencija, dok su automatski koordinatografi-ploteri danas još veoma skupi i prilično spori.

Kod nas su, u pogledu automatizacije, najznačajniji rezultati postignuti u primeni elektronskih daljinomjera, u računskoj tehnici, fotogrametriji, katastru, te u nekim operacijama praktične kartografije.

Daljem uvođenju automatizacije treba prići planski, imajući u vidu zadatke od šireg značaja i vodeći računa o tome da se radi o veoma skupoj opremi koja brzo zastareva i koja je nerentabilna kod male upotrebe. Zbog toga je nužna adekvatna organizacija radova, široka međusobna saradnja i izmena iskustava.

M. Božičnik, dipl. inž., RG Uprava SRH

POTREBE IZRADE PROGRAMA ZA UVODENJE AUTOMATIZACIJE U GEODETSKU DELATNOST

Obrađeni su opšti pojmovi o uvođenju automatike na području geodezije. Dat je kratak prikaz o uvođenju elektronskih mernih instrumenata, posebno za merenje dužina, za obradu katastra i automatizovanje izrade karata. Iznet je predlog za saradnju na polju automatizacije i navedena područja i problemi koji bi se morali rešavati zajednički.

M. Akšamović, dipl. inž. grad. pred. »Partizanski put«, Beograd

D. Ignjatović, dipl. inž. grad. pred. »Partizanski put«, Beograd

OCENA MOGUĆNOSTI PRIMENE ELEKTRONSKIH RAČUNARA U GEODEZIJI NA OSNOVU ČETVOROGODISNJEVSKOG ISKUSTVA

Posle 4 godine ispitivanja raznovrsnih mogućnosti primene elektronskih računara za rešavanje mnogobrojnih konkretnih geodetskih zadataka za potrebe pri-

vrede, što je prikazano u referatu, računski centar »Partizanskog puta«, je na osnovu praktičnog iskustva došao do sledećih zaključka:

1 — Elektronski računari određenih performansi se mogu koristiti za veoma brzo i ekonomično dobijanje rezultata geodetskih računanja u svim oblastima geodezije.

2 — Postoje programi za rad računara u oblasti geodezije na kojima je u SR Nemačkoj rađeno više od 10 godina, a koji se lako mogu primeniti u nas. Ovi programi su međusobno povezani u programske sisteme koji omogućavaju da se različiti proračuni veoma efikasno vrše automatski jedan za drugim bez intervencije spolja, tako da nije racionalno sada pisati nove programe za iste proračune.

3 — Da bi se brzo i ekonomično mogli dobiti tačni rezultati svih geodetskih proračuna pomoću elektronskih računara, neophodno je da se za rad sa računaram obuče geodetski inženjeri koji dobro poznaju svoju struku i služe se stranim jezicima.

J. Korpić, dipl. inž.

PRAGRAMIRANJE I ULAZNI PODACI

Za potrebe projektovanja i izvođenja radova u hidroenergetici i kod industrijskih objekata obavljaju se raznovrsni geodetski poslovi. Svi ti poslovi zahtevaju različita računanja, koja se većim delom daju izvoditi na elektronskim računarima. Iznesen je postupak i programi za računanje na računaru IBM 360/25. Programi su opisani po zadacima koje izvršavaju.

M. Brukner, dipl.inž., INA, Zagreb

RAZVOJ RAČUNARSKE TEHNIKE I GEODEZIJA

Referat prvenstveno daje prikaz današnjih računara, ali na kraju daje i jedan kratki pregled na njihovu budućnost.

Pod naslovom »mini-kompjutori« dane su opće karakteristike i mogućnosti upotrebe različitih stolnih i drugih malih računara u geodeziji.

Veći dio referata odnosi se međutim na veće računare, njihove osobine i primjenu u geodetskim računanjima. Ovdje su navedene njihove današnje odlike i mogućnosti racionalnog korištenja. Prekidi (Interrupt-i) kod toga omogućuju računaru da vrijeme čekanja za fizičko čitanje (pisanje) koristi za računanje. Organizacija podataka u obliku sloganova i blokova, te promjena dviju ulazno-izlaznih zona, omogućuje pri tome paralelno računanje i ulaz/izlaz podataka.

S tim su u vezi i druge dolje opisane mogućnosti današnjih računara:

- multiprogramiranje (Multiprogramming), tj. paralelni rad više programa u računaru,
- podjela vremena računara (Time-sharing), tj. istovremeno korištenje računara od više korisnika,
- daljinska obrada podataka (Teleprocessing), kod koje su korisnici terminima ili računarima vezani na neki drugi veliki računar, na proizvoljnoj udaljenosti.

M. Katica, dipl. inž. »Energoprojekt«, Beograd

D. Kovačević, dipl. inž. Energoprojekt«, Beograd

PRIMENA VELIKIH RAČUNSKIH SISTEMA U PRIMENJENOJ GEODEZIJI

Potrebe za brzom obradom podataka u geodeziji zahtevaju primenu većih računarskih sistema, za različite praktične namene. Autori navode prednosti upotrebe računara u primjenjenoj geodeziji poređenjem konvencionalnih načina i primene računarskih sistema. Istovremeno je navedeno iskustvo preduzeća »Energoprojekt«, u primeni velikog računarskog sistema za projektovanje, izgradnju i eksploraciju objekata. Opisana je karakteristika računara UNIVAC 1106.

A. Marić, dipl. inž. SGU, Beograd

RACIONALIZACIJA I AUTOMATIZACIJA OSNOVNIH GEODETSKIH RADOVA

U pogledu uspostavljanja odgovarajućih mreža, njihove dopune i daljeg razvijanja i poboljšanja, kao i neposrednog korišćenja, predstoji, s obzirom na postojeće stanje, izvršenje vrlo obimnih kako terenskih tako i kancelarijskih radova. Potrebno ubrzanje i racionalizacija ovih radova, uz obezbeđenje neophodnog kvaliteta, mogu se postići primenom odgovarajuće automatizacije i uvođenjem savremenijih metoda rada.

Za dovršenje astronomsko-geodetske mreže, gde su uglavnom u pitanju obima i komplikovana računanja i ispitivanja, preporučuje se nastavak rada na što potpunijoj automatizaciji ove obrade. U vezi mogućih naknadnih terenskih radova, predlaže se preduzimanje posebnih mera za poboljšanje astronomskih opažanja i uvođenje preciznih dužinskih merenja, kao i primena metoda satelitske geodezije.

Za ubrzanje radova na trigonometrijskim mrežama ostalih radova preporučuje se ne samo odgovarajuća automatizacija merenja i obrade već i korišćenje ekonomičnijih metoda. Za nivelmane radove, naročito na mrežama nižih redova, preporučuje se primena automatskih nivela i motorizacija nivelanja, što ne isključuje mogućnost eventualnog korišćenja i instrumenata sasvim nove konstrukcije. Potrebno ubrzanje gravimetrijskih radova može se postići primenom ekonomičnijih metoda merenja i daljom automatizacijom obrade podataka i eksploracije rezultata.

ss,nirzpfčvbvzdMtmziđndi

V. Mitrović, dipl. inž., SGU, Beograd

PRIMENA ELEKTRONSKIH RAČUNARA U OSNOVNIM GEODETSKIM RADOVIMA

Snažan razvoj tehnike a posebno elektronike uticao je i na razvoj geodezije. Stvaranjem sve savršenijih, bržih i kompleksnijih elektronskih računara omogućeno je da se reše i obrade problemi, čije se rešavanje ranije nije moglo ni zatmislići.

Obrada velikog broja podataka, rešavanje velikih sistema jednačina, komplikovana ispitivanja, korišćenje metoda matematičke statistike u oceni radova, uspostavljanje astronomsko-geodetske mreže, njen smeštaj, orientacija i razmera, računanje i transformacija koordinata, određivanje otklona vertikalna, nadvišavanje geoida i dr. danas se obavljaju vrlo brzo i tačno samo zahvaljujući savremenim kompjuterima.

Nove mogućnosti u računanju su otvorile nove prilaze starim problemima. Mnoge stare postavke dobijaju nove konture. Velike mogućnosti i brzina savremenog računara ilustrovane su primerom kompletног izravnjanja sistema od 825 jednačina sa 1802 nepoznate (probno geometrijsko izravnanje naše astronomsko-geodetske mreže). Na velikom računaru UNIVAC 1108 bilo je potrebno svega 22 minute da se obavi taj zadatak.

Računanje koordinata za veće delove mreže, oslonjene na tačke 1. ili 2. reda periferno, vrši se odjednom na kompjuteru. Kod izravnjanja gradskih geodetskih mreža takođe je zastupljena nova concepcija dvostrukog izravnjanja, čime se mreža najbolje smešta u postojeću mrežu a novoodređene tačke nisu opterećene greškama datih tačaka.

U oblasti nivelmana takođe se koristi kompjuterska tehnika za strogo izravanjanje nivelmanских mreža i za detaljnu analizu i ocenu merenih sračunatih veličina.

Problemi u gravimetriji se zahvaljujući elektronskim računarima rešavaju brzo i tačno. Izravnanje gravimetrijskih mreža, računanje anomalija sile teže, in-

terpolacija tačaka sa vrednostima anomalije sile teže, računanje gravimetrijskih otklona vertikale, metričkih i dinamičkih visina, geopotencijalnih kota i dr. uspešno rešava kompjuterska tehnika.

P. Šivac, dipl. inž., GZ, SR Sl., Ljubljana

AUTOMATIZACIJA NA PODRUČJU KATASTRA ZEMLJIŠTA

Tretirani su problemi upotrebe automatike u obradi katastra. Navedene su mogućnosti primene podataka katastra zemljišta za šire namene i korišćenje istih u okviru drugih informacionih sistema. Izneseno je višeteoretskih mogućnosti i razmatrano sadašnje stanje obrade i njegova skromna funkcija. Ukazano je na puteve šireg iskorišćavanja katastarskih podataka za korišćenje na različitim nivoima. Izložena je ideja daljeg razvoja katastra zemljišta i problemi kod obrade na različitim računarskim sistemima sa napomenama i uputama.

M. Krasojević, dipl. inž. Grad. GU Beograd

D. Jakovljević, dipl. inž. Grad. zav. za statist., Beograd

PRELAZAK SA KLASIČNE NA AUTOMATSNU OBRADU KATASTARSKIH PODATA — U BEOGRADU

Opisan je postupak prelaska sa klasične mehanografske obrade katastra na elektronsku obradu, koji otvara mogućnosti za iskorišćavanje velikih prednosti savremenih sredstava za obradu podataka.

Navedene su prednosti i nedostaci prvih projekata obrade po fazama. Data je i informacija o elektronskom centru, te opis nove sadržine operata sa svim njegovim karakteristikama.

M. Jenko, dipl. ing., GZ SR Sl., Ljubljana.

AUTOMATIZACIJA RAČUNSKIH I GRAFIČKIH RADOVA KOD ODRŽAVANJA KATASTRA ZEMLJIŠTA

Na području održavanja katastra zemljišta postaje sve više aktuelna automatizacija kancelarijskih radova, kao što su izrada situacionog plana novog stanja i računanje površina novonastalih parcela. Katastarski uredi često ne stizaju ažurnu obradu sve brojnijih promena; klasični načini rada su suviše spori a potpuno otkazuju kad se radi o održavanju tzv. koordinatnog kataстра, koji se u poslednjim godinama počeo osnivati u Sloveniji.

Kod automatizirane obrade bi se mogli koristiti obični kompjuteri u raznim računskim centrima, ali se Geodetski zavod u Ljubljani odlučio da upotrebljava što više vlastitu opremu, t. j. jeftini minikompjuter Burroughs L-2102 i automatski crtači sto Corodomati. Pored programa za opšta geodetska računanja brižljivo je izrađen specijalni »software« za obradu katastarskih merenja. Kod računanja operator-geometar kuca sve podatke direktno u mašinu a plan računanja on ima u glavi te ga može menjati i delomično ponavljati u toku obrade. (Kod većih kompjutera svi se podaci, kao i plan računanja, moraju prethodno izbušiti npr. na kartice a u plan računanja se u toku obrade ne može intervenirati.)

Od naročite je važnosti da minikompjuter ima čitač i bušač trake. Rezultati obradesu državne i lokalne koordinate detaljnih tačaka (spisak i bušena traka sa tzv. crtajućim podacima za Corodomat. Težište rada jest dakle na minikompjuteru (1 — 1,5 čas po slučaju); Corodomat samo rutinski i precizno vrši grafički deo posla.

Gore opisani postupak se već primjenjuje u praksi. Postoji i privremeno uputstvo za katastarske organe, kojim se doduše ništa bitno ne menja u terenskom radu. Broj tačaka detalja je ograničen na oko 200.

Odluka postupka je široka upotrebljivost koja obuhvata stari grafički katastar, recentne numeričke katastarske premere i najnoviji koordinatni katastar.

J. Kobilica, dipl. inž., GU, Maribor

AUTOMATIZACIJA OBRADE KATASTRA ZEMLJISTA U OKVIRIMA PROSTORNOG INFORMACIONOG SISTEMA

Analizirano je sadašnje stanje obrade katastra zemljišta podataka ozemljištu. Kroz analizu je izneta uloga katastra kao davaoca podataka za različita područja primene u raznim organizacijama za planiranja, odlučivanja i vođenja. Prikazan je projekt modela komunalnog informacionog sistema na nivou opštine Maribor i uklapanje katastra u navedeni IS. Navedena su određena iskustva iz inozemstva i dosadašnja iskustva u radu na području automatske obrade kataстра i fazni postupak prelaska na IS, koji ima širu primenu i upotrebljivost.

M. Podobnikar, dipl. inž., GZ SR Sl., Ljubljana

AUTOMATIZACIJA KATASTRA KOMUNALNIH VODOVA

Zakon o katastru komunalnih naprava u SR Sl., je propisao izradu oglednog elaborata. Uglavnom su svi propisi izrađeni sa naglaskom klasične izrade dotičnog elaborata. Takav način zahteva ogromnog vremena i truda, zato je potrebno razmisiliti o uvodenju automatizacije na području izrade operata komunalnih vodova. U referatu se daje kratka informacija o mogućnostima izrade i primene savremenih postupaka za katastar komunalnih vodova. Ukratko su izneta poređenja i navedeni argumenti koji diktiraju automatizaciju navedenog područja.

I. Golorej, dipl. inž. GU SRS Ljubljana

M. Jenko, dipl. inž. GU SRS Ljubljana

AUTOMATIZACIJA NA PODRUČJU INSTRUMENTALNE TEHNIKE

Privredni razvoj i urbanizam, potrebe uređivanja i upravljanja sa prostorom traže proširenje geodetske delatnosti. Uvođenje novih evidencija i njihovo tekuće održavanje bit će moguće samo modernizacijom svih faza premera, racionalizacijom radova i automatizacijom svih procesa.

Geodetska delatnost se iz nekadašnjeg »registratora« i izrađivača planova razvija u modernu granu, koja upotrebljava najnovija tehnička dostignuća. Dalji razvoj je ovisan pre svega od geodetskih stručnjaka samih, koji moraju sva ta dostignuća poznavati te ih korisno upotrebljavati.

Elektronski geodetski instrumenti, telemetri i tahimetri sa automatskom registracijom, itd. kombinovani sa ostalim modernim radnim pomagalima, koji su već razvijeni za terensku upotrebu, smanjuju fizičke napore i pojednostavljaju metode merenja, čime vanredno povećavaju radne efekte, a sa pravilnim izborom postupaka podižu i tačnost merenja, što sve ide u prilog automatizaciji daljih obrada.

Geodetska struka u svetu pa i u našoj zemlji brzo usvaja najnovija dostignuća u pogledu instrumentalne tehnike.

Kod toga javlaju se noteškoće: nepotpunost novih radnih postupaka, zastareli zakonski propisi, noteškoće materijalne i subjektivne naravi.

Cinjenica je, da su neki oblici automatizacije, posebno na području optičko-mehaničkom, već duže vremena unotrebjavani u geodetskim instrumentima.

Trenutna situacija, mogućnosti, potrebe i želje za uvođenjem automatizacije kod nas traže od nas geodetskih stručnjaka jasno opredeljenje naših stavova u odnosu na automatizaciju. Među nama postoje težnje; direktnog otklanjanja, neugodnosti, pesimizma i nepoverenja, te na drugoj strani prihvatanje, oduševljenje, ako ne i eurofija za uvođenjem automatizacije. Razuman je samo srednji put pri uvođenju novih sprava i radnihpostupaka; a što je najvažnije: pravovremeno osposobljavanje stručnih kadrova, koji će sa tim spravama raditi.

Uvođenje automatizacije u geodetsku radinost uopšte ima veliki upliv na povećanje produktivnosti rada i sa time i na jačanje tehničke i društvene uloge naše struke.

ELEKTRONSKO MERENJE DUŽINA

Elektronsko merenje dužina je poslednjih godina postiglo neviđeni zamah. Podiglo je tačnost linearnih merenja i otvorilo nove mogućnosti nijegovog korišćenja u geodeziji. Elektronsko merenje dužina se koristi u satelitskoj triangulaciji svih redova, poligonometriji, određivanju pomeranja zemljine kore, kao i preko elektronske tahimetrije i instrumenata za merenje kraćih dužina u detaljnem premeru, njegovom održavanju i primjenoj geodeziji.

Merenja se vrše modulisanim talasima ili impulsima, i to sa svetlosnim talasima (vidljiva ili infracrvena svetlost) ili sa električnim talasima (mikrotalasi) sa aktivnim ili pasivnim reflektorima.

Pretećom elektronskih daljinomjera se može smatrati francuski fizičar Fizeau. Prvi savremeni instrumenat patentirao je Irving Wolf, a prvu generaciju elektro-optičkih instrumenata ostvario je švedanin Bergstrand. Svojim patentom o metodi tzv. dvostrukog superheterodina Bjerhammar je, uz pronalazak poluprovodničke diode i lasera, otvorio put drugoj generaciji elektro-optičkih daljinara (sa Ga-As — diodom za kraće dužine i sa laserom za veće dužine). Dat je kratak istorijski razvoj ovih instrumenata.

Wadley je svojim telurometrima, mikrotalasnim instrumentima, rešio pitanje merenja većih dužina. A svremeni instrumenti sa mikrotalasima imaju mali ugao otvora talasnog snopa, te je izbegnuta nezgodna greška refleksija tla (MRA 4, DI 60 i dr.). Dat je i kratak prikaz instrumenata za merenje velikih odsotjanja, Shoran-a, Hiran-a, Secor-a i dr.

Elektronsko merenje dužina je podložno greškama koje potiču od instrumenata, refleksije tla i od netačnog indeksa prelamanja talasa odn. od tačnosti uzimanja u obzir meteoroloških elemenata. Instrumentske greške se mogu baždarenjem instrumenata smanjiti na zanemarljive veličine, ali greške uzimanja u obzir meteoroloških elemenata su jako problematične.

Na osnovu ispitivanja vršenih na oglednim mrežama došlo se do zaključka da tačnost elektronski merenih dužina zavisi uglavnom od tačnosti utvrđivanja temperature duž merene strane i da se ova mora jako tačno meriti (na 0.2 do 0.3°C i na više tačaka na profilu strane. Za dobijanje tačnosti reda 110^{-6} preporučuje se istovremeno merenje dužine mikrotalasnim i elektro-optičkim instrumenatom.

Na kraju je data tabela postojećih instrumenata u svetu sa osnovnim podacima.

K. Mihajlović, dr. ing., Grad. fakultet, Beograd

OPŠTA FORMULA ZA ODREĐIVANJE DUŽINA POMOCU ELEKTROMAGNETSKIH DALJINOMJERA

U radu se razmatra problem merenja dužina pomoću elektromagnetskih daljinomjera. Formula za određivanje dužina izvodi se na jednostavan način po analogiji sa merenjem dužina pomoću pantljika. Pored toga u radu se predlaže jedna opšta formula za računanje dužina na osnovu čitanja na faznom indikatoru.

U sažetoj formi dat je prikaz elektromagnetskih daljinomera, a posebna pažnja povećena je elektrooptičkim daljinomerima namenjenim za merenje »kraćih« odstojanja. Iz grupe elektrooptičkih daljinomera po tačnosti naročito se ističu laserski elektrooptički daljinomeri sa ugrađenim laserom kao izvorom oscilacija koje se koriste za merenje dužina.

Laser emituje monohromatske, intenzivne i koherentne oscilacije visoke stabilnosti reda 10^{-7} koje se u vidu uzanog snopa šalju duž merenog odstojanja.

Time se jako smanjuje uticaj grešaka usled meteoroloških uslova, a greške refleksije od zemljine površi i objekata svedene su na nulu. Zahvaljujući smanjenju ovih grešaka pomoću laserskih daljinomera može se ostvariti visoka tačnost merenja dužina.

Na kraju referata ukazuje se na napore koji se čine u cilju daljih konstruktivnih usavršavanja elektromagnetskih daljinomera kako bi imali svesrdnu primenu u geodeziji.

Prof. Dr. — ing. H. Peschel i

Dipl. — Ing. S. Nitzsche

Tehnički univerzitet Drezden

SAVREMENA TEHNOLOGIJA PRECIZNIH VISINSKIH MERENJA U CILJU ISPITIVANJA POMERANJA ZEMLJANE KORE

Da bi se obezbedila potrebna naučna vrednost geodetskog kvantitativnog određivanja pomeranja tla i Zemljine kore, neophodno je smanjiti dozvoljena odstupanja u tehnici merenja. Dosadašnja iskustva pokazala su da se tačnost nivelmana povećava sa povećanjem brzine nivelanja.

Već sa uvođenjem kompenzatorskih nivela postignuto je znatno ubrzanje procesa merenja u odnosu na nivelanje sa libelom. Uvođenjem motorizovanog transporta pri nivelanju postignuto je dalje ubrzanje merenja (za oko 42%), čime se povećava ne samo tačnost nego i ekonomičnost nivelanja (za oko 24%). Pored toga, motorizovani nivelman je u poređenju sa klasičnim manje zamoran za izvršioce radova, osetno utiče na kvalitet rada. Prema tome, ova automatizacija putem motorizovanog nivelmana treba korisno da doprinese naučnim i tehnološkim istraživanjima u vezi modernizacije geodetskih merenja.

Izvršena opitna merenja sa upotpunjrenom opremom motorizovanog nivelmana pokazala su, da se može postići zahtevana tačnost, čime su ujedno potvrđene i sve prednosti kao i ekonomičnost ove metode. U vezi s tim treba napomenuti, da je sa preduzetim posebnim merama predostrožnosti smanjen uticaj kritičnih izvora grešaka, prouzrokovanih netačnošću stacionaže, uticajem temperature i spuštanjem letava. S obzirom na postignute rezultate, predstoji ponovni nivelman mreže 1. reda u Nemačkoj Demokratskoj Republici izvršiće se putem motorizovanog nivelmana.

(Izlaganje prof. Peschela u Vrnjačkoj aBnji bilo je propraćeno nizom snimaka sa kompletним prikazom opreme i načina rada.)

B. Makarović, dr. inž. ITC-Holandija

STANJE AUTOMATIZACIJE U FOTOGRAFETRIJI

Dat je pregled sadašnjeg stanja automatizacije u fotogrametriji te ocena tendencija daljeg razvoja s obzirom na razvoj računarske tehnologije, koji se odrazio na razvoj fotogrametrijskih sistema.

Opisani su automati, sprave i instrumenti sa kraćim prikazom njihove upotrebe i namene. Sistemi su razdeljeni zavisno od komponenata koje se nalaze u sklopu samog sistema.

D. Mravlje, dipl. inž., IGF Ljubljana

AUTOMATIZACIJA U FOTOGRAFETRIJI — DIFERENCIJALNO REDRESIRANJE

U referatu su izneta prva vlastita iskustva na području diferencialnog redresiranja, pošto se od prošle godine u Ljubljani nalazi restitucijske instrumenat Topocart firme Zeiss—Jena sa dodatnim uređajima Orthophot i Orograph. Neki podaci navedeni u referatu preuzeti su iz stranih izvora.

Najpre je ukratko prikazan princip diferencijalnog redresiranja na pomenu-toj kombinaciji kao delimično automatizirane stereofotogrametrijske restitucije po profilima kod koje se kao rezultat dobiva ortofotografija na filmu i istovremeno visinska predstava u obliku profilnih šrafa graviranih na oslojeno staklo ili izcrtanih na papiru.

Dalje je obrađeno pitanje karakteristika i značaja ortofotokarata. Glavna konstatacija je, da je ortofotokarta dopuna, a ne zamena uobičajenoj linijskoj karti, ali može biti i zamena ili osnova za specijalne (tematske) karte u većim razmerama.

Pomenute su razne tehnike izrade ortofotokarata, pitanje formata ortofotokarata i njihova razmera.

Navedeni su faktori, koji utiču na položajnu tačnost ortofotografije, koju je moguće izborom širine profila držati u uobičajenim granicama.

Navedeni su faktori koji utiču na tačnost izohipse dobivenih iz profilnih šrafa. Ove izohipse manje su tačnosti od neposredno dobivenih autografom i napravljena njima generalizirane, ipak njihova tačnost u većini slučajeva odgovara.

Izrada ortofotokarte znatno je brža i jeftinija od izrade linijske karte a u slučaju, da je rađena kao dopuna (paralelna) linijskoj karti, njezini troškovi iznose 15 % od troškova linijske karte.

Na području izvan topografske primene diferencijalnog redresiranja prikazana je mogućnost izrade ortofotografije fasada.

Nj. Vukotić, dipl. inž., GU SRS, Beograd

RACUNANJE KOORDINATA VEZNIH TACAKA ODREĐENIH PRESECANJEM I KOTA ODREĐENIH TRIGONOMETRIJSKIM NIVELMANOM, ELEKTRONSKIM RACUNAROM IBM 360/44

Sadržina referata se može podeliti u tri dela: opis obrade zadatka, sadržaj obradaca i prednosti velikih računara.

Koordinate veznih tačaka se računaju u trigonometrijskim obrascima br. 10 i 11 a računar kao date velične dobija podatke iz TO br. 2, imena i kordinate datih tačaka i plan računanja. Sam računa i štampa sve ostalo. Broj tačaka koji može odjednom da računa teoretski nije ograničen, u praksi zavisi od memorije računara. Korišćen je programski jezik FORTRAN IV.

Obrasci koje računar štampa omogućuju brzo nalaženje eventualne greške i laku kontrolu, a nisu preopterećeni podacima.

Za ovakav poas po prednost imaju veliki računari koji mogu odjednom da prime i brzo obrade podatke za celu mrežu.

M. Peterca, dipl. inž., VGJ, Beograd

AUTOMATIZACIJA U TOPOGRAFSKOJ KARTOGRAFIJI

Autor daje nekoliko opštih podataka o topografskoj kartografiji u cilju terminološkog usklađivanja koji bi bio prilagođen postupcima automatizirane kartografije. Karte koje su rezultat neposrednih merenja klasificiraju se kao izvorne, dok se posredno izvedene, odnosno derivirane klasificiraju kao izvedene karte.

Od ciljeva i motiva uvođenja automatizacije u TK, daju se detaljni podaci o stanju kartiranih površina kontinenata u razmerama topografskih karata. Podaci pokazuju razlog zašto su za automatiziranu izradu TK zainteresovani i razvijene i nerazvijene zemlje.

Prelaz od klasičnih na automatizirane postupke mora biti postepen. Pre uvođenja integralne automatizacije treba maksimalno ovladati najmodernejim klasičnim postupcima jer veliki tehnološki skokovi nisu mogući. Normalni putevi vode preko mehaniziranih i poluautomatiziranih postupaka, dakle preko delimične automatizacije.

Autor dalje obrađuje mogućnosti automatizacije osnovnih tehnoloških faza izrade karte. U fazi projektno-sastavljačkih radova moguće je automatizirano obaviti sva kartografska računanja vezana za izbor automatizirano obaviti sva kartografska računanja vezana za izbor projekcije, konstruisanje kartografskih mreža i oslonih tačaka. Automatizacija sastavljačkih procesa je najteži problem tehnološkog ciklusa.

Generalisanje je ključni proces u kome se obezbeđuje kapacitet i kvalitet sa držaia karte, a izvodi se po objektivnim i subjektivnim kriterijima. Dok za objektivne kriterije postoji objektivna pretpostavka automatizacije, to subjektivne treba maksimalno objektivirati jer je to predušlov nihovog programiranja. Kako je generalisanje funkcija pragmatičnih i misaonih operacija, sve faze generalisanja ne mogu se regulisati empiričkim zakonima. Uvodi se pojam **kompjuterskog originala** — manuskripta. To je original izrađen na osnovu pozitivnih zakonitosti koje je moguće programirati. Na niemu bi se izvršile one intervencije misaonog karaktera koje nismo u stanju programirati.

Na primjeru generalisanja reliefsa predstavljenog izohipsama, analiziraju se sledeće faze u procesu: odabiranje, uopštavanje, promena kvalitetnih karakteristika, potenciranje, promena kvantitetnih karakteristika i položajna pomeranja.

Dat je pregled drugih objektivnih metoda prikazivanja reljefa čije izvođenje se može programirati. To su: metod reljefnih linija (Tanaka), ortogonalni reljefni metod (Tanaka, Robinson, Thrower), i metod analitičkog senčenja (Yoeli). Svi metodi se zasnivaju na matematičkim odnosima svetlosti i senki.

Automatizirana izrada izdavačkih originala linijskih elemenata više ne predstavlja praktičan problem jer se uglavnom svi procesi mogu automatizirati.

Daje se optimalna šema automatske izrade i održavanje razmernog niza karta 1 : 25.000 do 1 : 1.000.000, kao i sadašnje mogućnosti i perspektive njene realizacije. Pored definicije automatiziranog sistema, daje se detaljni opis jednog od klasičnog predstavnika najmasovnije grupe. Generalna direkcija premera u Stokholmu koristi sistem sposoban za izradu četverobojne topografske karte. Opisani su postupci digitaliziranja, radovi na ER i iscrtavanja na NVK.

Pored ocene dobijenih rezultata daje se opšti zaključak o sadašnjim mogućnostima i budućem razvoju automatike u TK.

E. Keržan, dipl. inž., IGF, Ljubljana

PROBLEMI AUTOMATIZACIJE U KARTOGRAFIJI

Iznešen je pregled stranih dostignuća, problemi kod uvođenja automatizacije u kartografiji, priprema i selekcija kartografskih podataka, standarizacija, generalisanje, izrada izdavačkih podataka, standarizacija, generalisanje, izrada izdavačkih originala i perspektiva automatizacije u tim područjima u tehničkom i ekonomskom pogledu. Obradena je reprodukcija planova i karata kao i grafičkih prikaza stanja u prostoru s obzirom na brzinu, kvalitet, ažurnost i održavanje.

T. Banovec, dipl. inž., GZ SR Sl., Ljubljana

POKUS UPOTREBE AUTOMATIZACIJE KOD SEPARACIJE BOJA ZA AREALNU TEMATSku KARTOGRAFIJU

Navedena je mogućnost primene savremenih mašina za elektronsku obradu podataka kod izrade tematskih karata sa posebnim naglaskom i upotrebom boja. Karte imaju primenu u različitim sektorima. Opisan je probni model izrade karte na modelu opštine Domžale, sa priloženim uputama i metodama te iskustvima koje treba savladati za uspešno izvođenje zadatka.

B. Kristan, dipl. geogr., Ljubljana

SYMAR—GZ — AUTOMATIZIRANI KARTOGRAFSKI POSTUPAK ZA IZRADU TEMATSKIH KARATA

Prikazivanje prostorno zanimljivih informacija s klasičnim kartografskim postupcima postaje suviše svoro. Naročito potrebe regionalnog i prostornog planiranja zahtevaju uvođenje automatiziranih i dovolino kvalitetnih kartografskih postupaka koji omogućavaju brzu izradu karata. Jedna od suvremenih kartografskih tehnika koja se koristi uz pomoć računara jest SYMAR. Ova tehnika je osobito prikladna za brzu izradu tematskih karata. Onde tačnost karte nije toliko bitna, važnije je prikazivanje kvantiteta i kvaliteta (različiti procesi i trendi), koje prikazujemo s tačkama, linijama ili površinama. SYMAR karta nastaje na principu kojem ima praktički svaki računar. Ulagani podaci za izradu karte najčešće su dani u paketima (kartice).

U referatu opisana je mogućnost upotrebe malog računara (Burroughs L 2000), ova verzija nazvana je SYMAR-GZ. — Pored uopštenog opisa SYMAR programa podana je slika inputa (priprema podataka) i proces crtanja karte. SYMAR — GZ verzija omogućuje tri načina prikazivanja podataka: arealni (koropletni; prikaz po prostornim jedinicama, npr. opština), izometrični (interpolacijski kartiranje izabranih polja jednake vrednosti) i funkcionalni (za svaki printerski udarac računar na osnovu danih funkcionalnih prenosa informacija izabere određeni grafički znak). Podan je opis nekih konkretnih primeraka i dalje mogućnosti primene SYMAR tehnike kod izrade tematskih karata. SYMAR tehnika naročito je važna kao elemenat grafičkog puta za prostorne informacione sisteme.

T. Banovec, dipl. inž., GU, SR Sl., Ljubljana

DIGITALNI MODEL RELIEFA SR SLOVENIJE

U referatu su opisani rezultati istraživačkog rada navedenog u naslovu. Određivanje optimalnih metoda prenošenja podataka i optimalne gustoće osnovne mreže reljefa SR Sl. za digitalnu upotrebu.

Ukratko je opisana namena zadatka, osnovni parametri i zahodi, pristup k projektu te predlozi u vezi sa organizacijom rada, kod verifikacije i unošenja podataka. Također su opisane neke mogućnosti upotrebe samog modela i nove mogućnosti u vezi sa prostornim informacionim sistemima.

UČESNICI SAVETOVANJA

PREDsjEDNISTVO SAVEZA GIG JUGOSLAVIJE

Dr. Abdulah Muminagić, dipl. inž.
David Trinki, geodeta
Roko Škegro, dipl. inž.
Ivan Buder, dipl. inž.
Prvoslav Jovanović, dipl. inž.
Mirko Čorović, geod. inž.
Vladimir Lukić, dipl. inž.
Dr. Dime Lazarov, dipl. inž.
Božidar Milišić, dipl. inž.
Milun Milenković, dipl. inž.
Vjekoslav Hlad, dipl. inž.

Doc. Jovan Mirčevski, dipl. inž.
Tomaž Banovec, dipl. inž.
Milorad Mijin, geod. inž.
Branko Perović, geod. inž.
Marko Gostović, dipl. inž.
Dragomir Božić, prof. dipl. inž.

EDAKCIONI ODBOR ZA MATERIJALE SAVETOVANJA

Tomaž Banovec, dipl. inž.
Mirko Brukner, dipl. inž.
Dr. Velibor Jovanović, dipl. inž.
Doc. Smail Pašalić, dipl. inž.
Peter Šivic, dipl. inž.

ORGANIZACIONI ODBOR ZA SAVETOVANJE

David Trinki, geodet
Mijin Milorad, geod. inž.
Miroslav Malešević, dipl. inž.
Dragiša Nikolić, geod. inž.
Njegoslav Vukotić, dipl. inž.
Staniša Popović, geod. inž.

REDAKCIJONI ODBOR ZA JUBILAR- NU PUBLIKACIJU

Dr. Abdulah Muminagić, dipl. inž.
Ivan Buder, dipl. inž.
Mirko Čorović, geod. inž.
Jakov Eraković, dipl. inž.
Ivan Golorej, dipl. inž.
Prvoslav Jovanović, dipl. inž.
Mato Nikolić, ekonomist
Ferid Omerbašić, dipl. inž.
Prof. Veljko Petković, dipl. inž.
David Trinki, geodet
Jane Vezenkov, dipl. inž.

GOSTI SAVETOVANJA I SKUPSTINE

1. Prof. inž. Ismet Aganović
2. Vasilije Knežević, dipl. inž.
3. Salih Kabil, geodet
4. Bogdan Bogdanović geodet
5. Prof. Ilija Živković, dipl. inž.
6. Božo Vujošević, geodet
7. Spasoje Jauković, geodet
8. Dragoslav Petrović, generalpotp.
9. Dragutin Car, dipl. inž.
10. Georgi Nastov, geodet
11. Ivan Tolevski, geodet
12. Prof. Ivan Čuček, dipl. inž.
13. Pantelija Čosić, dipl. inž.
14. Milorad Božić, geodet
15. Dr. Lubodrag Nikolić, dipl. inž.
16. Dina Jojkić, geodet
17. Prof. Mato Janković, dipl. inž.
18. Antun Sindik, dipl. inž.
19. Jordan Stošić, geodet
20. Miladin Vlahović, geodet

A U T O R I

REFERATA ZA SAVETOVANJE O AUTOMATIZACAJI U GEODEZIJI

- 1 — Dr. Mitja Grašić, Vojnogeografski institut Beograd
- 2 — Dr. Velibor Jovanović, Vojnogeografski institut Beograd
- 3 — Marijn Božičnik, dipl. inž. Zagreb
- 4 — Aleksandar Marić, dipl. inž. Beograd
- 5 — Dr. Dušan Ignjatović, »Partizanski put« Beograd
- 6 — Milan Akšamović, dipl. inž. »Partizanski put« Beograd
- 7 — Jože Korpič, dipl. inž. »Energo-invest« Sarajevo
- 8 — Mirko Brukner, dipl. inž. INA Zagreb
- 9 — Milan Korica, dipl. inž. »Energo-projekt« Beograd
- 10 — Dejan Kovačević, dipl. inž. »Energo-projekt« Beograd
- 11 — Vučko Mitrović, dipl. inž. Beograd
- 12 — Petar Šivic, dipl. inž. Institut Geodetskog zavoda Ljubljana
- 13 — Milorad Krasojević, dipl. inž. Gradska geodetska uprava Beograd
- 14 — Dušan Jakovljević, dipl. inž. Geodetski zavod za statistiku Beograd
- 15 — Marijan Jenko, dipl. inž. Institut Geodetskog zavoda Ljubljana
- 16 — Janez Kobilica, dipl. inž. Geodetska uprava Maribor
- 17 — Marijan Podobnikar, dipl. inž. Institut Geodetskog zavoda Ljubljana
- 18 — Ivan Golorej, dipl. inž. Geodetska uprava SRS Ljubljana
- 19 — Srboljub Mitić, dipl. inž. Savezna geodetska uprava Beograd
- 20 — Dr. Krunislav Mihailović, Građevinski fakultet Beograd
- 21 — Prof. H. Peschel, iz Njemačke Demokratske Republike
- 22 — Branko Makarović, dipl. inž. iz Holandije
- 23 — Dušan Mravlje, dipl. inž. Institut F. A. G. G. Ljubljana
- 24 — Njegoslav Vukotić, dipl. inž. Republička geodetska uprava Beograd
- 25 — Miroslav Peterca, dipl. inž. Vojnogeografski institut Beograd
- 26 — Emil Keržan, dipl. inž. Institut F. A. G. G. Ljubljana
- 27 — Tomaž Banovec, dipl. inž. Institut Geodetskog zavoda Ljubljana
- 28 — Božidar Kristan, dipl. inž. Institut Geodetskog zavoda Ljubljana

STRANI DELEGATI I GOSTI NA SAVETOVANJU O AUTOMATIZACIJI U GEODEZIJI

- 1 — Dr. ing. Tibor Lukacs, iz Mađarske
- 2 — Ing. György Winkler, iz Mađarske
- 3 — Mgr. inž. Stanislaw Kluska, iz Poljske
- 4 — Mgr. inž. Stanislaw Zaremba, iz Poljske
- 5 — Prof. H. Peschel, iz DR Nemačke
- 6 — Dipl. inž. Antanas Đakov, iz Bugarske
- 7 — Dipl. inž. Georgi Jankov, iz Bugarske
- 8 — Dr. inž. Szilwasi, iz Mađarske
- 9 — Dipl. inž. Udvari, iz Mađarske
- 10 — Mgr. inž. Janina Derylo-Stepniak, iz Poljske
- 11 — Mgr. inž. Witold Mizerski, iz Poljske
- 12 — Mgr. inž. Wladyslaw Skoczek, iz Poljske
- 13 — Dipl. inž. Zdislav Frankovski, iz Poljske
- 14 — Dipl. inž. Dinko Banov, iz Bugarske
- 15 — Dipl. inž. Dimitar Pejkov, iz Bugarske
- 16 — Dipl. inž. Dimitar Burov, iz Bugarske
- 17 — Dipl. inž. Marin Mirčev, iz Bugarske
- 18 — Dipl. inž. Hristo Petrunov, iz Bugarske
- 19 — Dipl. inž. Kristju Zankov, iz Bugarske
- 20 — Cepkov Aleksej Petrović, inž. iz SSSR
- 21 — Šilov Aleksej Vasiljevič, inž. iz SSSR
- 22 — Brugger Vladimir Germanović, iz SSSR

OSTALI UCESNICI

- 1 — Fehim Behlilović, dipl. inž. Republička geodetska uprava Sarajevo
- 2 — Papo Jahiel, geodet, Republička geodetska uprava Sarajevo
- 3 — Miloš Vranješ, geodet, Geodetski zavod Sarajevo
- 4 — Božidar Milišić, dipl. inž. Geodetski zavod Sarajevo
- 5 — Fikret Kološ, geod. inž. Geodetski zavod Sarajevo
- 6 — Božo Ušćumlić, dipl. inž. Geodetska tehnička škola Sarajevo
- 7 — Tomislav Krzyk, dipl. inž. Skupština grada Sarajeva
- 8 — Avdo Arnautalija, geod. inž. »Elektroprenos« Sarajevo
- 9 — Bekir Bešić, geometar, »Elektrobanjaluka« Banja Luka
- 10. — Momčilo Simić, geod. inž. Odjek za premer i katastar Bijeljina
- 11 — Vladimir Lejić, geod. inž. Opštinska geodetska uprava Bos. Građiska
- 12 — Enver Kasumović, geometar, Opštinska geodetska uprava Bos. Građiska
- 13 — Ivan Katić, geod. inž. Skupština opštine Bosanski Šamac
- 14 — Osman Efendić, geodet, Opštinska geodetska uprava Brčko
- 15 — Žarko Međugorac, geod. inž. Geodetskokatastarska uprava Čapljina
- 16 — Ferid Šiljak, dipl. inž. Katastarska uprava SO Goražde
- 17 — Mirko Pandža, dipl. inž. »Hidroelektrane na Neretvi, Mostar
- 18 — Vid Ćuljak, dipl. inž. Opštinska Geodetsko-katastarska uprava Mostar
- 19 — Hajrudin Šeremet, geodet, Odsjek za katastar SO Livno
- 20 — Slavko Leko, geod. inž. Uprava za geodetske poslove Ljubiški
- 21 — Osman Pešto, geometar Katatarska uprava Rogatica

- 22 — Stojan Jović, geod. inž. Skupština opštine Srbac
 23 — Murat Softić, geometar Skupština opštine Tešanj
 24 — Mustafa Bogić, geod. inž. Opštinska geodetska uprava Tuzla
 25 — Nikola Lukić, geod. inž. Opštinska geodetska uprava Tuzla
 26 — Hidajet Pozderac, geometar Opštinska geodetska uprava Tuzla
 27 — Krešimir Božić, geod. inž. »Elektrodistribucija Tuzla« Tuzla
 28 — Zihnija Kuloglija, geometar, Odsjek za katastar SO Vogošća
 29 — Mensur Ibrahimpašić, geod. Opštinska geodetska uprava Vitez
 30 — Sead Šehović, geometar, Skupština opštine Živinice
 31 — Milorad Bjelogrlić, geod. inž. Skupština opštine Doboј
 32 — Faruk Filipović, dipl. inž. Viša geodetska škola Sarajevo
 geodetska škola Sarajevo
 33. — Hranislav Tasić, dipl. inž. Viša geodetska škola Sarajevo
 34 — Božidar Babić, dipl. inž. Skupština opštine Centar Sarajevo
 35 — Muhamed Hadžiomerović, dipl. inž. Skupština opštine Centar Sarajevo
 36 — Ferid Halilović, geometar, »I N C E L« Banja Luka
 37 — Besim Džindo, geometar, »I N C E L« Banja Luka
 38 — Mustafa Efendić, dipl. inž. Rudarski fakultet Tuzla
 39 — Ivan Tropan, geodet, »Energoinvest« Sarajevo
 40 — Omer Mulaomerović, geod. »Energoinvest« Sarajevo
 41 — Dušan Čabrinović, dipl. inž. Skupština opštine Novo Sarajevo
 42 — Nedо Višnjić, geodet, Skupština opštine Kladanj
 43 — Krsto Mijušković, geodeta, Geodetska uprava SR CG Titograd
 44 — Milun Milanković, dipl. inž. Kombinat aluminija Titograd
 45 — Vukot Šćepanović, geodet, Direkc. za izgr. pruge Bgd. — Bar Titograd
 46 — Rajko Mirković, geometar, Direkc. za izgr. pruge Bgd. — Bar Titograd
 47 — Branko Vešović, geometar, »Luka Bar« Bar
 48 — Gojko Lekić, dipl. inž. Zavod za izgradnju Bara Bar
 49 — Radovan Popović, dipl. inž. Uprava za katast. i geod. poslove Bar
 50 — Petar Petrović, geometar Opštinska geodetska uprava Budva
 51 — Dragutin Lučić, geometar, Ured za katastar Bijelo Polje
 52 — Radoš Glamozić, geod. Zavod za urban. i projektovanje Nikšić
 53 — Predrag Vidović, geom. GP »Hidrotehnika« HE »Mratinje« Mratinje
 54 — Žarko Janković, geod. inž. Skupština opštine Titograd
 55 — Branko Luketić, dipl. inž. Geodetski zavod Titograd
 56 — Veselin Cerović, dipl. inž. Crnogorske elektrane Nikšić
 57 — Mato Nikolić, ekonom. Uprava za prihode i katastar Nikšić
 58 — Tošo Dragnić, direktor. Republička geodetska uprava Zagreb
 59 — Dr. Mirko Tomić, Republička geodetska uprava Zagreb
 60 — Zdenko Milković, dipl. inž. Republička geodetska uprava Zagreb
 61 — Cvjetko Šefček, dipl. inž. Republička geodetska uprava Zagreb
 62 — Slavko Majcen, dipl. inž. Republička geodetska uprava Zagreb
 63 — Pavao Balta, dipl. inž. Republička geodetska uprava Zagreb
 64 — Vilim Wolf, dipl. inž. Zavod za katastar grada Zagreba Zagreb
 65 — Stjepan Grgac, dipl. inž. »G e o z a v o d e« Zagreb
 66 — Branko Stanićić, dipl. inž. »G e o z a v o d e« Zagreb
 67 — Željko Peternel, dipl. inž. Zavod za fotogrametriju Zagreb
 68 — Mladen Bolt, dipl. inž. Zavod za fotogrametriju Zagreb
 69 — Janko Debeljak, geod. inž. Geodetski zavod grada Zagreba Zagreb
 70 — Božidar Golub, geometar, Geodetski zavod grada Zagreba Zagreb

- 71 — Mihajlo Vukušić, dipl. inž.
     Direkcija za Savu Zagreb
 72 — Rade Kepčija, geometar,
     Direkcija za Savu Zagreb
 73 — Ilija Sarapa, dipl. inž. INA —
     Naftaplin Zagreb
 74 — Zdenko Rukavina, dipl. inž.
     »Geodetski zavodi Osijek
 75 — Franjo Matotek, dipl. inž.
     »Geodetski zavod Osijek
 76 — Josip Šverko, geodet, Općinski
     ured za katastar Rijeka
 77 — Draško Maršanić, dipl. inž.
     Općinski ured za katastar Rijeka
 78 — Srećko Radetić, geodet, Zavod
     za komunalnu djelatnost Rijeka
 79 — Franjo Pepić, dipl. inž. Zavod
     za izmjenu zamljišta Split
 80 — Lazar Jeremić, dipl. inž. Opć.
     zavod za katastar i geod. poslove
     zupanja
 81 — Zdravko Balen, dipl. inž. Zavod
     za katastar i geodet. poslove Osijek
 82 — Dinko Fabulić, dipl. inž. Zavod
     za katastar i geod. poslove Osijek
 83 — Stjepan Vuksanović, geodet,
     I. P. K. Ratarski pogon Osijek
 84 — Cedomir Sošić, geodet
     I. P. K. Ratarski pogon Osijek
 85 — Stipe Jukić, geod. inž. Zavod za
     katastar i geodet poslove Našice
 86 — Zlatan Šulentić, dipl. inž. Zavod
     za katastar i geod. poslove D. Miho-
     ljac
 87 — Mile Ivanković, geod. inž.
     Skupština općine Vukovar
 88 — Slavko Gačeša, geod. Općinska
     geodetska uprava Šid
 89 — Borče Paunovski, dipl. inž.
     Republička geodetska uprava
     Skopje
 90 — Jane Vezenkov, dipl. inž. Arhi-
     tektonsko Gradežen fakultet Skopje
 91 — Mile Gorgieski, dipl. inž. Grade-
     žen učilišten center Skopje
 92 — Jovan Dostovski, geometar,
     »Komuna 1a« Skopje
 93 — Todor Mileusnić, kap. I kl.
     geod. službe, VP 5573/27 Skopje
 94 — Nikola Gligorov, geometar,
     Opštinska geodetska uprava
     Kavadarci
 95 — Tošo Aksentiev, geodet. tehn.
     Rudnici »Zletovo-Sasa« Probištip
 96 — Lazo Stojkovski, geodet. tehn.
     Rudnici »Zletovo-Sasa« Probištip
- 97 — Stoimen Mitovski, geodet. tehn.
     Rudnici »Zletovo-Sasa« Probištip
 98 — Stevo Glevski, dipl. inž. »Elektrostopanstvo«-HE »Tikveš« Kava-
     darci
 99 — Vlado Ivanovski, dipl. inž
     Rudnici i železarnica Skopje
 100 — Miroslav Črnivec, dipl. inž.
     Republička geodetska uprava Ljub-
     ljana
 101 — Zorko Ukmarić, dipl. inž. Repub-
     lička geodetska uprava Ljubljana
 102 — Petar Svetlik, geod. inž. Zavod
     SKS za reg. prost. planiranje
     Ljubljana
 103 — Emil Gostić, dipl. inž. Ljubljans-
     ki geodetski biro Ljubljana
 104 — Franc Zakotnik, geometar, Lju-
     bljanski geodetski biro Ljubljana
 105 — Srećko Naraks, dipl. inž.
     Geodetski zavod Celje
 106 — Dušan Mrzlek, dipl. inž.
     Geodetska uprava Maribor
 107 — Vlado Kovačić, dipl. inž.
     Dravske elektrane Maribor
 108 — Ivan Novak, geometar,
     Dravske elektrane Maribor
 109 — Gojmir Mlakar, dipl. inž.
     Medobčinska geodetska uprava
     Celje
 110 — Miroslav Črnivec, prof. Fakul-
     teta za arh. gradb. in geod.
     Ljubljana
 111 — Janez Kifner, dipl. inž. Fakul-
     teta za arh. gradb. in geod.
     Ljubljana
 112 — Radoslav Cupković, geometar,
     Geodetska uprava SO Slov. Bistrica
 113 — Zmago Čermelj, dipl. inž.
     Skupština občine Domžale
 114 — Marijan Stres, dipl. inž Geodet-
     ska uprava Nova Gorica
 115 — Bogdan Samobor, geometar,
     Zavod za izm. in kataster SO Ptuj
 116 — Vasilije Blagojević, geodet,
     Savezna geodetska uprava Beograd
 117 — Dragoslav Matorčević, dipl. inž.
     Savezna geodetska uprava Beograd
 118 — Milan Milačić, dipl. inž.
     Savezna geodetska uprava Beograd
 119 — Milomir Ivanović, dipl. inž.
     Savezna geodetska uprava Beograd
 120 — Radinka Savić, dipl. inž.
     Republička geodetska uprava
     Beograd

- 121 — Ružica Kovačević, dipl. inž. Republička geodetska uprava Beograd
 122 — Vladimir Deljanin, dipl. inž. Republička geodetska uprava Beograd
 123 — Branko Džmerković, dipl. inž. Viša geodetska škola Beograd
 124 — Miloš Kastratović, dipl. inž. Viša geodetska škola Beograd
 125 — Jevrosima Begović, dipl. inž. Viša geodetska škola Beograd
 126 — Časlav Apostolski, dipl. inž. Viša geodetska škola Beograd
 127 — Dobrivoje Zlatković, dipl. inž. Vojnogeografski institut Beograd
 128 — Vlastimir Jelić, dipl. inž. Vojnogeografski institut Beograd
 129 — Milorad B. Đukić, dipl. inž. Vojnogeografski institut Beograd
 130 — Dr. Nikola Činklović, Gradska geodetska uprava Beograd
 131 — Ružica Benedetić, dipl. inž. Gradska geodetska uprava Beograd
 132 — Stevan Košutić, geod. inž. Gradska geodetska uprava Beograd
 133 — Ilija Dožić, dipl. inž. Gradska geodetska uprava Beograd
 134 — Pavle Glišić, dipl. inž. Gradska geodetska uprava Beograd
 135 — Borislav Stojić, dipl. inž. Gradska geodetska uprava Beograd
 136 — Milutin Stojiljković, dipl. inž. Gradska geodetska uprava Beograd
 137 — Anka Čkrebić, dipl. inž. Gradska geodetska uprava Beograd
 138 — Dr. Vasilije Živković, »Geopremer« Beograd
 139 — Ladisav Rupnik, dipl. inž. »Geopremer« Beograd
 140 — Dobrivoje Stojković, dipl. inž. »Geopremer« Beograd
 141 — Jovanka Hegediš, dipl. inž. »Geopremer« Beograd
 142 — Miodrag Božić, geod. inž. »Geopremer« Beograd
 143 — Miloš Ivanović, dipl. inž. »Geokarta« Beograd
 144 — Nenad Milovanović, dipl. inž. »Geokarta« Beograd
 145 — Sreten Pejatović, geod. inž. »Geokarta« Beograd
 146 — Dejan Kovačević, dipl. inž. »Energoprojekt« Beograd
 147 — Borivoje Išić, v. sam. tehničar »Energoprojekt« Beograd
 148 — Zora Zdravković, savetnik Skupština grada Beograd
 149 — Vladislav Stojanović, geod. inž. ZOVP »Morava« Beograd
 150 — Rađan Čojašić, dipl. inž. Direkcija za puteve grada Beograda
 151 — Novak Vlahović, dipl. inž. Direkcija za puteve grada Beograda
 152 — Radivoje Stojanović, kap. I kl. geod. službe, VP 2280/27 Beograd
 153 — Radovan Marković, dipl. inž. Opštinska geodetska uprava Bor
 154 — Slobodan Filipović, dipl. inž. Opštinska geodetska uprava Čuprija
 155 — Dragan Buđevac, dipl. inž. Geodetska uprava SO Kragujevac
 156 — Milutin Sarić, geometar, Zavod za komunalnu delatnos Kragujevac
 157 — Dragutin Ilinčić, dipl. inž. Direc. za urb. projek. i izgrad. Kraljevo
 158 — Vasilije Vukadinović, geod. inž. Dir. za urb. proj. i izgrad. Kraljevo
 159 — Stevan Živković, geod. inž. Opštinska geodetska uprava Leskovac
 160 — Vukola Vranić, geod. inž. Opštinska geodetska uprava Negotin
 161 — Đorđe Arsić, geod. inž. Opštinska geodetska uprava Niš
 162 — Živorad Živković, geod. inž. Metalurški kombinat Smederevo
 163 — Slobodan Živković, geod. inž. Metalurški kombinat Smederevo
 164 — Stanislav Živanović, geod. inž. Geodetska uprava SO Šabac
 166 — Gradimir Vulović, dipl. inž. Geodetska uprava SO Titovo Užice
 167 — Dragić Todorović, geod. inž. Opštinska geodetska uprava Valjevo
 168 — Živadin Vidosavljević, dipl. inž. Geodetska uprava Vrnjačka Banja
 169 — Vidoje Bunić, geometar, Direkc. za urb. i komu. izgradnju Vrnjačka Banja
 170 — Obrad Ugrinović, geom. Opšt. geodet. uprava Uroševac

- 171 — Božidar Lukić, geod. inž. Pred.
     za puteve »Zaječar« Zaječar
 172 — Radoš Krunic, dipl. inž. Dir.
     za izgr. i rekonstrukciju grada
     Beograda
 173 — Slobodan Bubalo, dipl. inž. Op-
     štinska geodetska uprava Brus
 174 — Ljubiša Milenković, dipl. inž.
     Zavod za urbanizam Kragujevac
 175 — Aleksandar Zlatković, dipl. inž.
     Zavod za fotogrametriju Beograd
 176 — Milan Mihajlović, dipl. inž. Za-
     vod za fotogrametriju Beograd
 177 — Manojlo Miladinović, dipl. inž.
     Zavod za fotogrametriju Beograd
 178 — Konstantin Đorđević, geod. inž.
     Opštinska geodetska uprava V. Pla-
     na
 179 — Mithad Spahović, geod. inž. Op-
     štinska geodetska uprava Sjenica
 180 — Ljubomir Kaitović, geod. inž.
     Opštinska geodet., uprava Loznica
 181 — Ilija Mijalković, kap. I kl. geod.
     sl. VP 5055 Beograd
 182 — Remzija Bajrović, dipl. inž.
     Građ. pred. »Zlatibor« Titovo Užice
 183 — Dobrivoje Đorđević, geodet, Op-
     štinska geodet, uprava Žitorada
 184 — Miodrag Maluckov, dipl. inž.
     Pokrajinska geodetska uprava
     Novi Sad
 185 — Slobodanka Priljeva, geometar,
     Pokrajinski geodetski zavod Novi
     Sad
 186 — Vid Kopanja, geod. inž. Pokraj-
     inski geodetski zavod Novi Sad
 187 — Vladimir Kurjakov, geodet, Za-
     vod za urb. i kom. stamb. pitanja
     Novi Sad
 188 — Momčilo Brakus, geod. inž. Geo-
     detski zavod Novi Sad
 189 — Rajko Imbrojev, geod. inž. Geo-
     detski zavod, Novi Sad
 190 — Radoš Vučadinović, dipl. inž. Di-
     rekc. za izgr. autoputa Novi Sad
 191 — Sekula Dragoljević, geod. inž.
     Dir. za izgr. autoputa Novi Sad
 192 — Anto Šimić, dipl. ecc. Zavod za
     izgradnju grada Novi Sad
 193 — Georgije Vučković, dipl. inž. Ur-
     banistički zavod, Novi Sad
 194 — Božidar Pajčin, geometar »Naf-
     tagas« Novi Sad
 195 — Nikola Pavlica, geometar,
     »Naftagas« Novi Sad
 196 — Radivoj Bešlin, geod. inž. Op-
     štinska geodetska uprava Ada
 197 — Radoje Marković, geometar,
     Opštinska geodetska uprava Ada
 198 — Milenko Tubić, geometar, Op-
     štinska geodetska uprava Bački
     Petrovac
 199 — Nikola Uzeac, geod. inž. Opštins-
     ka geodetska uprava Bečeј
 200 — Milan Cirić, geometar, Vodopri-
     vredno poduzeće DTD Bečeј
 201 — Radovan Tepačević, geometar,
     Opštinska geodet. uprava Bela
     Crkva
 202 — Milan Grozdić, geometar, Ured
     za katastar, Beočin
 203 — Smilja Sofronović, geometar,
     Geodetska uprava SO Indija
 204 — Vasilije Glavatović, geometar,
     PIK »Indija« Indija
 205 — Jovo Karać, geometar, PIK
     »Banat« Kikinda
 206 — Velimir Šarac, geometar, Uprava
     za geodetske poslove Kula
 207 — Konstantin Ilijević, geod. inž.
     Opšt. geodetska uprava Pančevo
 208 — Sreten Baralić, dipl. inž. Opštins-
     ka geodetska uprava Pančevo
 209 — Vasa Ružić, geod. inž., Skupšti-
     na opštine Pančevo
 210 — Janko Martinović, dipl. inž.
     Hemijiska industrija Pančevo
 211 — Đorđe Šimunovački, geometar,
     Opštinska geodetska uprava Pećinci
 212 — Dimitrije Šolaja, dipl. inž. Za-
     vod za geodetske poslove Sr. Mitro-
     vica
 213 — Miodrag Kličković, geometar,
     Zavod za urban. i kom. izgr. Sr.
     Mitrovica
 214 — Dušan Vojnović, dipl. inž. Re-
     gulacije» Sremska Mitrovica
 215 — Slavko Peričin, geod. inž. Op-
     štinska geodetska uprava Stara Pa-
     zova
 216 — Gustav Raffai, dipl. inž. Opštins-
     ka geodetska uprava Subotica
 217 — Ferenc Mihalec, dipl. inž. Zavod
     za urbanizam i geodeziju Subotica
 218 — Naumov Dušan, geod. inž. Op-
     štinska geodetska uprava Vrbas
 219 — Blagoje Miličević, geod. inž.
     Uprava za geodet. poslove Zrenjanin
 220 — Marko Radeka, geod. inž. Skup-
     ština opštine Vršac

- 221 — Miloš Čepić, dipl. inž. Geodetska uprava Sombor
- 222 — Emilo Rabrenović, dipl. inž. Zavod za urbanizam Sombor
- 223 — Milan Miladinović, geom. IPK »Servo Mihalje« Zrenjanin
- 224 — Mitar Vujović, geom. Zavod za urbanizam, Zrenjanin
- 225 — Milivoj Mišić, geom. Vodopriv. org. »Srednji Banat« Zrenjanin
- 226 — Božo Vujošević, direktor, Pokrajinska geodetska uprava Priština
- 227 — Borisav Ivanović, dipl. inž. Pokrajinska geodetska uprava Priština
- 228 — Dušan Filipović, geod. inž. Pokrajinska geodetska uprava Priština
- 229 — Cvetko Pužić, savjetnik, Pokrajinska geodetska uprava Priština
- 230 — Branko Perović, geod. inž. Zavod za geodet. i fot. poslove Priština
- 231 — Jovan Mitrić, geometar, Zavod za geod. i fotograf. poslove Priština
- 232 — Radoslav Tomašević, »Ibar—Lepenac« Priština
- 233 — Tomislav Grbić, geodet, Zavod za urbanizam i projektov. Priština
- 234 — Kamer Nelja, dipl. inž. Opštinska geodetska uprava Priština
- 235 — Đeka Siništović, dipl. inž. Zav. za kom. stamb. i posl. urbanizam Priština
- 236 — Branko Vukmirović, geometar, Opšt. geodetska uprava Dečani
- 237 — Mađun Isenaj, geometar, Ppštinska geodetska uprava Dečani
- 238 — Džavid Vulja, geod. inž. Opštinska geodetska uprava Đakovica
- 239 — Dragiša Jočić, geometar, Opštinska geodetska uprava Klina
- 240 — Miodrag Vukašinović, geod. inž. Opšt. geod. uprava Kosovska Mitrovica
- 241 — Ismail Begoli, geod. inž. Opštinska geodetska uprava Prizren
- 243 — Božidar Krstić, geod. inž. Opštinska geodetska uprava Suva Reka
- 244 — Vukadin Čulafić, geodet, Grad. pred. »Ramilz Sadiku« Priština
- 245 — Jovan Stefanović, dipl. inž. Rudarski fakultet Bor
- 246 — Ivan Živković, student, Geodetski fakultet Zagreb
- 247 — Tonči Glasinović, student, Geodetski fakultet Zagreb

FIRME I NJIHOVI UČESNICI NA IZLOŽBI

- 1 — »VESELIN MASLEŠA« SARAJEVO — Poslovnična Beograd
Branko Trninić i Pero Obradović
- 2 — UNIKOMERC — Zagreb — WILD Heerbrugg
Željko Gulija i Mihajlović
- 3 — HERMES — Ljubljana
Pavel Orehek, Slobodan Srbinić, Janko Slanc, Bora Milenković, Boris Butina, Jelenko Kovačić
- 4 — JUGOLABORATORIJA — Beograd — »MOM« — Budapest
Ing. Bila Ginelli, Savdor Kele, Vera Stefanović
- 5 — HEWLWTT—PACKARD — Beč — Predstavništvo Ljubljana
- 6 — CONTAL — Ljubljana
Sava Domastović, Mila Nikčević, Brane Gobec, Marko Fajon, Marjan Dragojević
- 7 — »OPTON« BEC
Fridrich Ottelinger i Heinz Kattolla
- 8 — NCR — RAPID — BEOGRAD
Walter Klein, Miroslav Kulunić, Đurica Pivarski, Milorad Mizdrak
- 9 — »MEDIKOMERC« — Sarajevo
Sead Begić, Muhamed Riković i Liehr Günter
- 10 — »BALKANIJA« — Beograd
Mirko Vasilić